

1998. – 672 p. **8.** Сухарев О. С. Методология и возможности экономической науки : монография / О. С. Сухарев. – М. : КУРС ; ИНФРА-М, 2013. – 368 с. **9.** Ходжсон Дж. Экономическая теория и институты: Манифест современной институциональной экономической теории / Дж. Ходжсон ; [пер. с англ.]. – М. : Дело, 2003. – 464 с. **10.** Чухно А. Институционализм : теория, методология, значения / А. Чухно // Экономика України. – 2008. – № 6. – С. 4–13.

References: **1.** Vishnevskiy V. *Innovatsii, instituty i evolyutsiya* [Innovation, institutions and evolution] / V. Vishnevskiy, V. Dementev // *Voprosy ekonomiki*. – 2010. – No. 10. – P. 41–62. **2.** Haidai T. V. *Paradyhma instytutsionalizmu: metodolohichniy kontekst : monohrafiia* [Institutionalism Paradigm: Methodological Context : monograph] / T. V. Haidai. – K. : VPTs “Kyivskiy universytet”, 2008. – 296 p. **3.** Hrazhevska N. I. *Ekonomichni systemy epokhy hlobalnykh zmin : monohrafiia* [The Economic Systems of the Era of Global Changes : monograph] / N. I. Hrazhevska. – K. : Znannia, 2008. – 431 p. **4.** Lipov V. V. *Strukturnaya komplementarnost instytutsionalnykh blokov v Ukraini: diffuziya vmesto transformatsii* [Structural Complementarity of Institutional Blocks in Ukraine : Diffusion Instead of Transformation] / V. V. Lipov // *Ekonomika rozvytku*. – 2013. – No. 4 (68). – P. 5–10. **5.** Lukas R. E. *Lektsii po ekonomicheskomu rostu* [Lectures on Economic Growth] / R. E. Lukas ; [per. s angl. D. Shestakova]. – M. : Izd-vo Instituta Gaydara, 2013. – 288 с. **6.** Ostapenko N. V. *Sutnist i struktura instytutsionalno-ekonomichnoho mekhanizmu pidtrymky maloho pidpriemnytstva* [The Essence and Structure of Institutional and Economic Mechanism of Supporting Small Businesses] / N. V. Ostapenko // *Aktualni problemy ekonomiky*. – 2012. – No. 7. – P. 86–93. **7.** Furubotn E. G. *Institutions and Economic Theory. The Contribution of the New Institutional Economics* / E. G. Furubotn, R. Richter. – Ann-Arbor : The University of Michigan Press, 1998. – 672 p. **8.** Sukharev O. S. *Metodologiya i vozmozhnosti ekonomicheskoy nauki : monografiya* [Methodology and Capabilities of Economic Science : monograph] / O. S. Sukharev. – M. : KURS ; INFRA-M, 2013. – 368 p. **9.** Khodzhson Dzh. *Ekonomicheskaya teoriya i instituty: Manifest sovremennoy instytutsionalnoy ekonomicheskoy teorii* [Economic Theory and Institutions: A Manifesto of Modern Institutional Economics] / Dzh. Khodzhson ; [per. s angl.]. – M. : Delo, 2003. – 464 p. **10.** Chukhno A. *Instytutsionalizm: teoriia, metodolohiia, znachennia* [Institutionalism: Theory, Methods, Meaning] / A. Chukhno // *Ekonomika Ukrainy*. – 2008. – No. 6. – P. 4–13.

Інформація про авторів

Попов Олександр Євгенійович – докт. екон. наук, професор, завідувач кафедри політичної економії Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (пр. Леніна, 9-А, м. Харків, Україна, 61166, e-mail: Oleksandr.Popov@m.hneu.edu.ua)

Яковцов Павло Євгенійович – аспірант кафедри політичної економії Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (пр. Леніна, 9-А, м. Харків, Україна, 61166, e-mail: oai_a@ukr.net)

Информация об авторах

Попов Александр Евгеньевич – докт. екон. наук, профессор, заведующий кафедрой политической экономики Харьковского национального экономического университета имени Семена Кузнеця (пр. Ленина, 9-А, г. Харьков, Украина, 61166, e-mail: Oleksandr.Popov@m.hneu.edu.ua)

Яковцов Павел Евгеньевич – аспирант кафедры политической экономики Харьковского национального экономического университета имени Семена Кузнеця (пр. Ленина, 9-А, г. Харьков, Украина, 61166, e-mail: paveljakovcov@mail.ru)

Information about the authors

O. Popov – Doctor of Science in Economics, Professor, Head of the Department of Political Economy of Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics (9-A Lenin Ave., Kharkiv, Ukraine, 61166, e-mail: Oleksandr.Popov@m.hneu.edu.ua)

P. Yakovtsov – postgraduate student of the Department of Political Economy of Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics (9-A Lenin Ave., Kharkiv, Ukraine, 61166, e-mail: paveljakovcov@mail.ru)

Стаття надійшла до ред.
27.03.2015 р.

JEL Classification: O32; R23

УДК 332.14:330.322(477.8)

МОТИВАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКТИВІЗАЦІЇ РЕГІОНАЛЬНОГО ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

Гнатенко М. К.

Анотація. Проблема, що розглядається у роботі, полягає у науковому обґрунтуванні мотиваційного забезпечення інноваційного розвитку на регіональному рівні. Мета дослідження – узагальнення теоретико-методичних положень щодо мотиваційного забезпечення активізації регіонального інноваційного розвитку. Використано такі методи дослідження: монографічний; аналізу та синтезу; логічного узагальнення. Доведено, що найважливішою умовою ефективної мотивації інноваційного розвитку є забезпечення раціональної цільової орієнтації, в рамках якої щільність

мотивації визначається релевантністю цільових очікувань учасника процесу регіонального інноваційного розвитку. Здійснено систематизацію заходів з підтримки та стимулювання інноваційної діяльності при обґрунтуванні вибору форм і методів участі держави у даному процесі. Визначено систему цілей учасників процесу регіонального інноваційного розвитку та мотиваційних комплексів їхнього досягнення.

Ключові слова: регіон, інноваційний розвиток, мотивація, мотиваційне забезпечення, щільність мотивації, цілі.

МОТИВАЦИОННОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ АКТИВИЗАЦИИ РЕГИОНАЛЬНОГО ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ

Гнатенко М. К.

Аннотация. Проблема, которая рассматривается в работе, связана с научным обоснованием мотивационного обеспечения инновационного развития на региональном уровне. Цель исследования – обобщение теоретико-методических положений по мотивационному обеспечению активизации регионального инновационного развития. Используются следующие методы исследования: монографический; анализа и синтеза; логического обобщения. Доказано, что важнейшим условием эффективной мотивации инновационного развития является обеспечение рациональной целевой ориентации, в рамках которой плотность мотивации определяется релевантностью целевых ожиданий участника процесса регионального инновационного развития. Выполнена систематизация мероприятий по поддержке и стимулированию инновационной деятельности при обосновании выбора форм и методов участия государства в данном процессе. Определена система целей участников процесса регионального инновационного развития и мотивационных комплексов их достижения.

Ключевые слова: регион, инновационное развитие, мотивация, мотивационное обеспечение, плотность мотивации, цели.

MOTIVATIONAL SECURING IN ACTIVATING REGIONAL INNOVATION DEVELOPMENT

M. Gnatenko

Abstract. The issue discussed in the paper is related to scientific substantiation of the motivational securing of innovative development at the regional level. The current research is aimed at synthesis of theoretical and methodical provisions for the motivational securing in activating regional innovation development. The following methods have been used: monographic method; analysis and synthesis; logical generalization. It has been proved that a fundamental condition for effective motivation of innovation development is to ensure the efficient targeting, in which the density of motivation is determined by the relevance of target expectations from a participant of regional innovation development. Systematization of measures to support and encourage innovation activities has been accomplished, while substantiating the choice of forms and methods of State participation in this process. System of goals of the participants in the process of regional innovation development as well as motivational complexes for achieving these goals have been determined.

Keywords: region, innovative development, motivation, motivational securing, density of motivation, weight maintenance goals.

Обов'язковою умовою забезпечення сталого економічного зростання, зміцнення добробуту суспільства в Україні на цей час є необхідність активізації інноваційно-інвестиційних процесів, здійснення докорінної модернізації технологічної бази виробництва та відновлення промислового потенціалу, впровадження сучасних технологій та способів виробництва. Безпосередніми учасниками надзвичайно розмаїтого процесу інноваційного розвитку на різних його етапах стає широке коло окремих осіб і людських спільнот, що виступають носіями найрізноманітніших економічних інтересів і культурних цінностей унаслідок перетинання яких прийняття рішень щодо регулювання інноваційно-інвестиційної діяльності неодмінно буде відбуватися в умовах постійного зіткнення цих інтересів. Тому між усіма учасниками інноваційного процесу в ході їхньої взаємодії обов'язково виникатиме розгалужена система специфічних соціально-економічних відносин, яка набуває найвищого рівня складності на мезо- та макроекономічному рівнях.

Різні аспекти активізації науково-технологічного та інноваційного розвитку, державного регулювання та стимулювання структурно-інноваційних трансформацій національної економіки розглядалися у роботах багатьох вітчизняних і зарубіжних науковців, таких, як К. Березівська [1], О. Березівський [1], О. Біловодська [4], В. Геець [2], О. Жихор [3], М. Кастельс [5], О. Курносова [7], Т. Куценко [3], С. Ілляшенко [4], А. Мазаракі [2], В. Маслій [1], В. Медвідь [6], А. Сідорова [7], Л. Тарангул [8], В. Третяк [9], Л. Федулова [10], П. Харів [11], Н. Чухрай [12], І. Шовкун [10] та інші. Проте деякі важливі аспекти формування та розвитку мотиваційного забезпечення інноваційного розвитку на регіональному рівні досі не дістали належного висвітлення. Насам-

перед це стосується систематизації заходів з підтримки та стимулювання інноваційної діяльності, зокрема при обґрунтуванні вибору форм і методів мотиваційного забезпечення активізації регіонального інноваційного розвитку.

Мета дослідження – узагальнення теоретико-методичних положень щодо мотиваційного забезпечення активізації регіонального інноваційного розвитку.

Інноваційний розвиток (ІР) становить складну послідовність різноманітних за змістом явищ і процесів, пов'язаних із генерацією, відбором та впровадженням інновацій. Інноваційний цикл охоплює численні сфери суспільного буття, в межах яких відбувається розгортання основних етапів інноваційного процесу, таких, як фундаментальні та прикладні наукові дослідження, формування сприятливого соціокультурного середовища інноваційно-інвестиційної діяльності, створення інфраструктури науково-дослідної діяльності; формування інфраструктури та розбудова належного державного регулювання інноваційних процесів, трансфер знань тощо.

Різноманіття мотивів і стимулів учасників ІР до співробітництва обумовлюється складною соціально-економічною природою та різними формами впровадження та корисного використання інновацій. Прийняття потенційними учасниками ІР рішень щодо самого вступу до інноваційного процесу, а також подальшого вибору форм реалізації нововведень обумовлюється існуванням складного індивідуального сполучення інтересів, потреб, мотивів, цінностей, орієнтацій, ідеалів, стимулів учасників, що знаходять прояв у різних ситуаціях інноваційного розвитку. Різноманіття та складний характер зазначених передумов ІР на регіональному рівні обумовлює необхідність формування відповідного складного мотиваційного механізму, що є однією з найважливіших складових загального механізму забезпечення зацікавленості учасників регіонального інноваційного процесу в досягненні максимальних економічних і соціальних результатів ІР.

Мотивація учасників регіонального інноваційного процесу складається з усієї сукупності мотивують чинників і процесів, що забезпечують виникнення спонукань щодо досягнення життєво необхідних цілей шляхом реалізації інновацій. Наявність такого роду прагнень передбачає активізацію дій учасника ІР у регіональному господарському комплексі, формування ситуативної реакції на зміни умов інноваційного процесу тощо. При формуванні та розвитку мотиваційного комплексу учасника в ситуативному процесі ІР здійснюється оцінка можливості та визначаються конкретні способи досягнення необхідного результату впровадження інновацій (обсягу корисного ефекту), що саме й є метою.

Обов'язковою умовою створення ефективного механізму мотивації ІР є забезпечення свободи вибору кожним із учасників даного процесу потрібних видів і форм діяльності в умовах вільного розвитку власної ініціативи.

Отже, мотиваційний механізм регіонального інноваційного розвитку (ММРІР) становить упорядковану сукупність мотивів досягнення складної мети інноваційного процесу (результативна мотивація). Структура і складність ММРІР мають бути адекватними структурі й складності цілей загальних цілей регіонального розвитку. З цієї точки зору, формування ММРІР (так само, як і створення будь-яких інших механізмів соціально-економічного розвитку регіону) слід здійснювати, дотримуючись низки системних принципів. Реалізація цих принципів має базуватися на наступних основних положеннях.

По-перше, мотиваційний механізм інноваційного розвитку має ієрархічну структуру, яка повинна знаходитися у повній взаємній відповідності з деревом суспільних, регіональних та індивідуально-підприємницьких цілей. Кожній меті інноваційної діяльності на всіх без винятку рівнях регіональної господарської системи має відповідати певний мотиваційний комплекс (МК – елемент мотиваційного механізму або його підсистема), що забезпечує досягнення цієї мети через спонукання учасників ІР до активного співробітництва. Отже, початковим для визначення структури ММРІР є виявлення структури системи цілей, що мають мотиваційне значення (крок «від мети – до засобу її досягнення»). Процес визначення ієрархічної структури «цілей – мотивів» носить ітераційний характер, оскільки мотиви в цьому випадку виступають засобом досягнення цілей. З цього твердження випливає, що при відсутності можливості на тому чи іншому етапі інноваційного розвитку для формування достатнього для досягнення певної мети мотиваційного комплексу, така ціль має бути переглянута і приведена у відповідність з реальними можливостями мотивації.

По-друге, відкритий характер інноваційного процесу обумовлює наявність тісного зв'язку ММРІР з мотиваційним механізмом соціально-економічного розвитку регіону та мотиваційним механізмом суспільного розвитку держави в цілому. Виникнення такого зв'язку обов'язково має відбиватися як на рівні цілей, так і на рівні відповідних до них МК. З цієї точки зору, можливості вибору варіантів формування ММРІР у багатьох сферах упровадження інновацій є заздалегідь обмеженими через існування в суспільстві та на регіональному рівні потужної низки інституційних (позаринкових) правил і структур, що забезпечують упровадження певних моделей досягнення окремих цілей регіонального соціально-економічного розвитку. Отже, для значної кількості цілей інноваційного розвитку вибір відповідної складової ММРІР (відповідного мотиваційного комплексу) буде здійснюватися на основі існуючого набору моделей мотивації, що позитивно сприймаються суспільством. Можливість іншого варіанту вибору буде вкрай обмеженою через існування складного сполу-

чення мотиваційних механізмів більш високого рівня, тобто мотиваційне поле учасників ІР буде виникати у межах мотиваційного поля суспільного та регіонального соціально-економічного розвитку.

По-третє, наявність безлічі можливих специфічних господарських ситуацій (імовірних можливостей сполучення індивідуальних мотиваційних комплексів учасників інноваційного процесу за різними варіантами ІР) вимагає використання диференційованого підходу до формування ММІР. Отже, наявне різноманіття умов інноваційного співробітництва обумовлює необхідність формування специфічних мотиваційних комплексів для розв'язання будь-якої специфічної проблеми інноваційного розвитку.

Виникнення таких специфічних проблем та, як наслідок, необхідність формування специфічних мотиваційних комплексів переважно обумовлюється майже унікальними умовами співробітництва учасників інноваційного процесу. Виникнення такого роду проблем пов'язане з оригінальними сполученнями індивідуальних інтересів, потреб, мотивів, цінностей, орієнтацій, ідеалів, стимулів окремих учасників ІР. Важливою обставиною, що обумовлює необхідність формування специфічних МК, є висока вартість або навіть неможливість відмови учасників від реалізації певної стратегії господарської поведінки, що визначає обумовленість або неможливість реалізації певного роду інновацій.

Отже, структура ММКР має складатися з нормативних (ставлених ззовні) та специфічних (свідомо обраних для досягнення специфічних цілей інноваційного розвитку) мотиваційних комплексів у складі ММІР. У більшості випадків формування нормативних МК буде відбуватися на рівні досягнення суспільних та підприємницьких цілей (при наявності відповідних аналогів у складі мотиваційного механізму соціально-економічного розвитку регіону та мотиваційного механізму суспільного розвитку держави), а виникнення специфічних МК – при реалізації корпоративних та індивідуальних цілей учасників ІР.

По-четверте, мотиваційний механізм інноваційного розвитку, як і будь-яка інша соціально-економічна система, має відповідати вимогам (мати властивості) раціональної цілісності та відокремленості його елементів. Наявність такого роду властивостей означає, що елементи ММІР пов'язані між собою, тобто зміна одного з цих елементів буде приводити до необхідності тих чи інших змін інших елементів. Трансформація змісту одного з цих елементів на регіональному рівні неминуче приводитиме до необхідності відповідного перетворення інших елементів, оскільки в іншому випадку мотиваційний механізм стане малоефективним. У той же час обов'язковою умовою формування ММІР є наявність певної міри відокремленості елементів для того, щоб зміни того чи іншого елемента деякою мірою компенсувати іншими елементами мотиваційного механізму, оскільки в іншому випадку його ефективність не буде надійною.

По-п'яте, мотиваційний механізм інноваційного розвитку повинен мати високий рівень часової диференціації, тобто складатися з елементів з різною тривалістю життєвого циклу як використовуваних виробничих процесів, так і інновацій, спрямованих на їх удосконалення. Такого роду диференціація буде відбуватися за такими рівнями: тривалий або постійний (джерело МК – природа та психологія людини або суспільні традиції (традиції суспільства); короткий, за яким елементи МК змінюються зі зміною соціально-економічної або виробничої ситуації; проміжний (за рівнем інтенсивності змін знаходиться між тривалим і коротким циклом). Диференціація мотиваційного механізму за такими рівнями в цілому має забезпечити його гнучкість і динамічність розвитку шляхом заміни найбільш жвавих елементів.

По-шосте, часто цілі, які ставить перед собою особа, що приймає рішення (це є особливістю її психології), стають людськими намірами, фіксуються і набувають ознаки потреб. Відповідно, цілі-наміри, що мають тривалий час реалізації, визначають далекі життєві плани особистості та, як наслідок, стійкі моделі поведінки, відповідно до яких формуються поточні вчинки. Образ, на основі якого приймаються рішення про наміри, становить складне мотиваційне поле з безліччю цінностей, що відображаються на ньому. Наміри розглядаються як підсумок активності суб'єкта, який устанавлює вартість таких цінностей і визначає можливість та морально-етичну виправданість їх досягнення. Тому при виборі певного варіанта інноваційного процесу недостатньо сформулювати систему цілей ІР. Досягнення такого роду цілей має стати найближчими і (або) віддаленими намірами всіх учасників даного процесу, що залучаються до процесу досягнення цілей ІР. Лише за таких умов при функціонуванні ММКР стає можливою ефективна реалізація заздалегідь обраної системи стимулів («зсув мотивів на мету»).

Отже, з точки зору автора, мотиваційний механізм регіонального інноваційного розвитку складається з чотирьох основних підмножин мотивів (мотиваційних комплексів), кожен з яких спрямований на досягнення певної сукупності цілей, відповідних прагненням та очікуванням певних груп учасників регіонального інноваційного процесу:

- 1) мотиваційний комплекс представників державної влади (центральний рівень);
- 2) мотиваційний комплекс представників регіональної влади;
- 3) мотиваційний комплекс власників і керівників підприємств, які виступають реципієнтами нововведень;
- 4) мотиваційний комплекс контактних аудиторій підприємств-реципієнтів (місцеві мешканці, громадські організації та об'єднання, комерційні партнери, посередники тощо).

Відтак, безліч елементів мотиваційного механізму регіонального інноваційного процесу охоплює множини цілей ІР, засобом досягнення яких є ММРІР. Відображення співвідносин зазначених підмножин мотивів на сукупності цілей учасників ІР утворюють сукупність підмножин цілей, яким притаманні різні рівні мотиваційної значущості, тобто різна щільність мотивації досягнення таких цілей. Такі підмножини цілей можуть мати різну щільність мотивації: повну (всі чотири підмножини мотивів спрямовані на досягнення цілі); пріоритетну (цілі, на досягнення яких спрямовані три з чотирьох комплексів мотивів); специфічну (цілі, на досягнення яких спрямовані два з чотирьох комплексів мотивів); індивідуальну (цілі, на досягнення яких спрямована одна з чотирьох комплексів мотивів); негативну (цілі, для яких жоден із комплексів мотивів не діє, тобто ці цілі не мають мотиваційної значущості).

Щільність мотивації відображає міру визнання значущості цілей корпоративного розвитку учасниками ІР, тобто збільшення щільності мотивації щодо досягнення таких цілей вважається ознакою підвищення їхньої мотиваційної значущості. Високий рівень мотиваційної значущості цілей підвищує ймовірність їхньої реалізації: можливості досягнення цілей тотожні мотиваційній значущості цих цілей.

Мотивація учасників регіонального інноваційного процесу складається з усієї сукупності мотивують чинників і процесів, що забезпечують виникнення спонукань щодо досягнення життєво необхідних цілей шляхом реалізації інновацій.

Найважливішою умовою ефективної мотивації інноваційного розвитку є забезпечення раціональної цільової орієнтації: чим важливішою є мета, тим вищою має бути мотиваційна значущість цілей. Найбільші шанси має досягнення цілей підмножини повної мотивації. Шансів на досягнення цілей підмножини негативної мотивації майже не існує, оскільки зазначені цілі не мають мотиваційної значущості та можуть розглядатися лише як орієнтири, що можуть у подальшому стати цілями (у випадку, якщо отримають мотиваційну значущість через цілеспрямоване формування адекватного їм мотиваційного механізму або «зсувом мотивів на мету» на основі сприйняття нових ціннісних орієнтацій).

Перспективи подальших досліджень у даному напрямі пов'язані з розробкою методичних положень відносно обґрунтування вибору форм і методів активізації регіонального інноваційного розвитку, узгоджених у рамках запропонованого підходу до формування відповідного мотиваційного механізму.

Література: 1. Березівська К. М. Оцінювання диспропорцій регіонального розподілу іноземних інвестицій в Україні / К. М. Березівська, О. М. Березівський, В. В. Маслій // *Актуальні проблеми економіки*. – 2013. – № 12. – С. 106–114. 2. Пріоритети національного економічного розвитку в контексті глобалізаційних викликів: монографія: у 2-х ч. Ч. 1 / За ред. В. М. Гейця, А. А. Мазаракі. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2008. – 389 с. 3. Жижор О. Б. Оцінка потенціалу інноваційного розвитку регіону / О. Б. Жижор, Т. М. Куценко // *Економіка розвитку*. – 2011. – № 3 (59). – С. 52–58. 4. Ілляшенко С. М. Управління інноваційним розвитком промислових підприємств: монографія / С. М. Ілляшенко, О. А. Біловодська. – Суми: Університетська книга, 2010. – 281 с. 5. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура / М. Кастельс; [пер. с англ. под науч. ред. О. И. Шкаратана]. – М.: ГУ ВШЭ, 2000. – 608 с. 6. Медвідь В. Ю. Стратегія територіального економічного розвитку: теоретичний аспект / В. Ю. Медвідь // *Економіка розвитку*. – 2013. – № 1. – С. 48–51. 7. Sydorova A. V. Process Innovations Within the Contemporary Theory of Innovations / A. V. Sydorova, O. A. Kurnosova // *Actual Problems of Economics*. – 2012. – No. 11 (137). – P. 49–57. 8. Бюджетна підтримка та податкове стимулювання національної економіки України: монографія / За заг. ред. Л. Л. Тарангул. – К.: Фенікс, 2012. – 532 с. 9. Третяк В. В. Регіональна інноваційна система як основний об'єкт формування інноваційної політики / В. В. Третяк, Н. В. Дронова // *Актуальні проблеми економіки*. – 2009. – № 3 (93). – С. 131–137. 10. Федулова Л. І. Підходи до формування дієвої інноваційної стратегії України / Л. І. Федулова, І. А. Шовкун // *Наука та інновації*. – 2009. – № 3. – С. 5–15. 11. Харів П. С. Інноваційна діяльність підприємства та економічна оцінка інноваційних процесів: монографія / П. С. Харів. – Тернопіль: Економічна думка, 2003. – 326 с. 12. Chukhray N. Forming an Ecosystem of Innovation / N. I. Chukhray // *Економіка розвитку*. – 2012. – № 1 (61). – С. 12–18.

References: 1. Berezivska K. M. *Otsiniuvannia dysproportsii rehionalnoho rozpodilu inozemnykh investitsii v Ukraini* [Evaluation of Disproportions in the Regional Distribution of Foreign Investments in Ukraine] / K. M. Berezivska, O. M. Berezivskiy, V. V. Masliy // *Aktualni problemy ekonomiky*. – 2013. – No. 12. – P. 106–114. 2. *Biudzhetna pidtrymka ta podatkovye stymuliuvannia natsionalnoi ekonomiky Ukrainy: monohrafiia* [Budget Support and Tax Incentives of the National Economy of Ukraine: monograph] / Za zah. red. L. L. Taranhul. – K.: Feniks, 2012. – 532 p. 3. Zhykhor O. B. *Otsinka potentsialu innovatsiynoho rozvytku rehionu* [Evaluation of the Potential of Innovative Development] / O. B. Zhykhor, T. M. Kutsenko // *Ekonomika rozvytku*. – 2011. – No. 3 (59). – P. 52–58. 4. Illiashenko S. M. *Upravlinnia innovatsiynym rozvytkom promyslovykh pidpriemstv: monohrafiia* [Management Innovative Development of Industrial Enterprises] / S. M. Illiashenko, O. A. Bilovodska. – Sumy: Universitetska knyha, 2010. – 281 p. 5. Kastels M. *Informatsionnaya epokha: ekonomika, obshchestvo i kultura* [The Information Age: Economy, Society and Culture] / M. Kastels; [per. s angl. pod nach. red. O. I. Shkaratana]. – M.: GU VShE, 2000. – 608 p. 6. Medvid V. U. *Stratehiia terytorialnoho ekonomichnoho rozvytku: teoretychnyi aspekt* [Strategy of the Territorial Economic Development: Theoretical Aspect] / V. U. Medvid // *Ekonomika rozvytku*. – 2013. – No. 1. – P. 48–51. 7. *Proryety natsionalnoho ekonomichnoho rozvytku v konteksti hlobalizatsiynykh vyklykiv: monohrafiia*: u 2-kh ch. Ch. 1 [Priorities of the National Economic Development in Terms of Globalization Challenges: monograph]: u 2-kh ch. Ch. 1 [Priorities of the National Economic Development in Terms

of Globalization Challenges : monograph in 2 parts. Part.1] / Za red. V. M. Heitsia, A. A. Mazaraki. – K. : Kyiv. nats. torh.-ekon. un-t, 2008. – 389 p. **8.** Sydorova A. V. Process Innovations Within the Contemporary Theory of Innovations / A. V. Sydorova, O. A. Kurnosova // Actual Problems of Economics. – 2012. – No. 11 (137). – P. 49–57. **9.** Tretiak V. V. *Rehionalna innovatsiina systema yak osnovnyi ob'ekt formuvannia innovatsiinoi polityky* [Regional Innovation System as the Main Object of Forming Innovation Policy] / V. V. Tretiak, N. V. Dronova // Aktualni problemy ekonomiky. – 2009. – No. 3 (93). – P. 131–137. **10.** Fedulova L. I. *Pidkhody do formuvannia diievoi innovatsiinoi stratehii Ukrainy* [Approaches to the Formation of Effective Innovation Strategy of Ukraine] / L. I. Fedulova // Nauka ta innovatsii. – 2009. – No. 3. – P. 5–15. **11.** Khariv P. S. *Innovatsiina diialnist pidpriemstva ta ekonomichna otsinka innovatsiinykh protsesiv : monografiia* [Innovative Activity of Enterprise and Economic Evaluation of Innovative Processes] / P. S. Khariv. – Ternopil : Ekonomichna dumka, 2003. – 326 p. **12.** Chukhray N. Forming an Ecosystem of Innovation / N. I. Chukhray // Ekonomika rozvytku. – 2012. – No. 1 (61). – С. 12–18.

Інформація про автора

Гнатенко Марина Костянтинівна – старший викладач кафедри менеджменту і маркетингу в міському господарстві Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова (вул. Маршала Бажанова, 17, м. Харків, Україна, 61002, e-mail: mary1986@mail.ru)

Информация об авторе

Игнатенко Марина Константиновна – старший преподаватель кафедры менеджмента и маркетинга в городском хозяйстве Харьковского национального университета городского хозяйства имени А. Н. Бекетова (ул. Маршала Бажанова, 17, г. Харьков, Украина, 61002, e-mail: mary1986@mail.ru)

Information about the author

M. Gnatenko – Senior Instructor of the Department of Management and Marketing of in Municipal Economy of Kharkov of National University of Municipal Economy name after A. N. Beketov (17 Marshal Bazhanov St., Kharkiv, Ukraine, 61002, e-mail: mary1986@mail.ru)

*Стаття надійшла до ред.
27.03.2015 р.*